

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

**ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΟΥ (ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ ΡΟΜ) ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ
ΚΑΤΑΛΟΓΟ ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ (Ε.Κ.Α.Α)**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης
Ειδικός Επιστήμονας: Μαρία Βουτσίνου

ΜΑΪΟΣ 2009

Περίληψη: Αναφορά αλλοδαπού, υπηκόου Σερβίας, καταγωγής Ρομ, για απόρριψη του αιτήματος ανανέωσης άδειας διαμονής του εξ αιτίας εγγραφής του στον Ε.Κ.ΑΝ.Α για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας– Κατά τη διερεύνηση της ανωτέρω υπόθεσης ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε ότι ο λόγος της εγγραφής του αφορούσε σύλληψη και καταδίκη του κατά το παρελθόν για επαιτεία (Π.Κ. 407)– Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε προς την αρμόδια υπηρεσία της ΕΛ.ΑΣ ότι η καταδίκη για επαιτεία, καθώς και η σύλληψη του αναφερομένου δύο φορές κατά το παρελθόν για την ίδια πράξη, δεν φαίνεται να συνιστά επαρκή λόγο για την εγγραφή του στον ΕΚΑΝΑ για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας και ζήτησε επανεξέταση της σχετικής αίτησης διαγραφής, την οποία είχε υποβάλει ο αναφερόμενος – Με νεώτερο έγγραφό της η αρμόδια υπηρεσία της Δ/σης Αλλοδαπών της Ελληνικής Αστυνομίας ενημέρωσε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι ανακλήθηκε η απόφαση εγγραφής του στον ΕΚΑΝΑ και «δεν συντρέχουν εις βάρος του λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας που να δικαιολογούν την ανάκληση ή τη μη χορήγηση άδειας διαμονής».

- * - * - *

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε την με Α.Π. 18890/2008 αναφορά του κ. ***, υπηκόου Σερβίας, καταγωγής Ρομ, με την οποία διαμαρτυρόταν για την απόρριψη του αιτήματος ανανέωσης της άδειας διαμονής του. Κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης από τον Συνήγορο του Πολίτη προέκυψε ότι υπήρξε ανάκληση της προηγούμενης άδειας διαμονής του και απόρριψη του αιτήματος ανανέωσης από την Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης Δυτικής Αττικής & Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής εξ αιτίας εγγραφής του μέχρι τις 16.10.2010 στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών (Ε.Κ.ΑΝ.Α) για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Συγκεκριμένα, με το αρ.πρωτ. 3/627745-1212982/26.01.2009 έγγραφο του 1^{ου} Τμήματος Μετανάστευσης & Διοικητικών Μέτρων του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ ενημερώθηκε η Αρχή ότι η εγγραφή του αναφερομένου στον Ε.Κ.ΑΝ.Α έγινε λόγω προηγούμενης καταδίκης του από το Μονομελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών με την υπ'αριθ. 122232/02-11-2001 απόφαση για παράβαση του άρθρου 407 Π.Κ (επαιτεία) και επιβολή σε αυτόν ποινή φυλάκισης είκοσι (20) ημερών με αναστολή. Τέλος, η αρμόδια αστυνομική αρχή ενημέρωνε τον Συνήγορο του Πολίτη ότι με την υπ'αριθμ. 3/627745-509869/25-10-2005 απόφαση του Προϊσταμένου Κλάδου Α.Ε. είχε απορριφθεί και αίτηση διαγραφής του λόγω του ότι είχε συλληφθεί άλλες δύο φορές (στις 20.03.1997 και 03.08.1999) για την ίδια πράξη (επαιτεία).

II. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

α. Το ζήτημα της κρίσης περί συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας για την εγγραφή και την διαγραφή από τον κατάλογο ανεπιθύμητων αλλοδαπών

Σύμφωνα με την υπ'αριθμ. 4000/4/32-ιβ'/2006 (ΦΕΚ Β 1353 14.9.2006) υπουργική απόφαση, η οποία έχει εκδοθεί στο πλαίσιο της προβλεπόμενης νομοθετικής εξουσιοδότησης του άρθρου 82 του Ν. 3386/2005, καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία για την εγγραφή και διαγραφή αλλοδαπών από τον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 1 της προαναφερόμενης υπουργικής απόφασης προβλέπεται ότι **στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ) εγγράφονται μεταξύ των άλλων: «α. ... β. Αλλοδαποί, των οποίων η παρουσία στο ελληνικό έδαφος, αποτελεί απειλή για την εθνική ή τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Τέτοια απειλή υπάρχει ιδίως όταν σε βάρος του αλλοδαπού υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις ότι τέλεσε σοβαρή αξιόποινη πράξη ή ενδείξεις ότι προέβη σε προπαρασκευαστικές πράξεις για την τέλεση τέτοιας πράξης [πρβλ. επίσης άρθρο 96 Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (SCHENGEN) (Σ.Ε.Σ.Σ.), όπως αυτή κυρώθηκε με το ν.2514/1997 (Α'-140)], γ...»**. Η χρονική διάρκεια της εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ καθορίζεται από το αποφασίζον την εγγραφή όργανο **με κριτήριο τους λόγους για τους οποίους επιβάλλονται**, καθώς

και ότι για εγγραφή διάρκειας μεγαλύτερης των τριών ετών «εφαρμόζεται το άρθρο 112 της Σ.Ε.Σ.Σ. (βλ. παρ. 3 του άρθρου 3 της σχετικής υπουργικής απόφασης)». Ειδικότερα, για εγγραφές με χρονική διάρκεια μεγαλύτερης της τριετίας προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 112 παρ. 1 της Συμφωνίας Εφαρμογής της Συνθήκης Schengen ότι : «Το αργότερο τρία χρόνια μετά την καταχώρησή τους σε αρχείο η αναγκαιότητα διατηρήσεώς τους πρέπει να εξετάζεται από το καταχωρούν Συμβαλλόμενο Μέρος». Επίσης σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις **προβλέπεται διαγραφή από τον ΕΚΑΝΑ και «πριν τη συμπλήρωση του χρόνου που αναφέρεται στην απόφαση εγγραφής, πλην των περιπτώσεων εγγραφής κατόπιν δικαστικής απέλασης, για λόγους εθνικού ή δημοσίου συμφέροντος ή διεθνών υποχρεώσεων της χώρας ή κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου αλλοδαπού για ανθρωπιστικούς και μόνο λόγους, ως εξής: α. Με απόφαση Προϊσταμένου Κλάδου Ασφάλειας και Τάξης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, όταν η εγγραφή έγινε για τους λόγους που αναφέρονται στα εδάφια β' και γ' της παρ. 1 του άρθρου 1»**.

β. Οι συνέπειες της εγγραφής στον ΕΚΑΝΑ κατά τη διαδικασία χορήγησης/ανανέωσης της άδειας διαμονής αλλοδαπού

Στο άρθρο 82 του Ν. 3386/2005 (σημ: ανάλογη πρόβλεψη και στο άρθρο 49 του προϊσχύσαντος Ν. 2910/2001) προβλέπεται ότι : «Αλλοδαπός που βρίσκεται στο ελληνικό έδαφος είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψει τη Χώρα, αφότου εγγραφεί στον κατάλογο ανεπιθύμητων, μέσα σε προθεσμία που ορίζεται κάθε φορά από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Αν δεν συμμορφωθεί, απελαύνεται». Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3386/2005 ορίζεται ότι το δικαίωμα διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του νόμου αυτού, τελεί και υπό την προϋπόθεση «να μη συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια». Περαιτέρω στην ανωτέρω διάταξη ορίζεται ότι: «Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησης της».

III. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Κατόπιν της προαναφερθείσας ενημέρωσης ο Συνήγορος του Πολίτη επανήλθε με το Α.Π. 18890.2.2/08/05.03.2009 έγγραφό του επισημαίνοντας ότι η απόφαση για την εγγραφή ή διαγραφή ενός αλλοδαπού στον Ε.Κ.ΑΝ.Α είναι αρμοδιότητα, η οποία ανήκει στην διακριτική ευχέρεια του κρίνοντος οργάνου και ασκείται εντός των νομίμων ορίων. Περαιτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη ανέφερε ότι από τα στοιχεία της υπό διερεύνηση αναφοράς η καταδίκη του αναφερομένου για επαιτεία, καθώς και η σύλληψη του δύο φορές στο παρελθόν (σε χρόνο μεγαλύτερο της δεκαετίας) για την ίδια πράξη, δεν φαίνεται να στοιχειοθετούν άνευ άλλου τινός επαρκή λόγο για την εγγραφή του στον σχετικό κατάλογο, σύμφωνα τόσο με την κοινή αντίληψη περί δημόσιας τάξης όσο και με τις διατάξεις του κοινού ποινικού δικαίου. Επίσης, ούτε από την ποινική μεταχείριση, την οποία είχε εν τέλει ο αναφερόμενος (ποινής φυλάκισης 10 και 20 ημερών αντιστοίχως), αποδεικνύεται η επικινδυνότητα του για την δημόσια τάξη κι ασφάλεια. Ειδικότερα, αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά της ανωτέρω πράξης προέκυψε ότι ο αναφερόμενος είχε συλληφθεί να παίζει μουσική σε πανηγύρια.

Επίσης, ο Συνήγορος του Πολίτη ανέφερε ότι σύμφωνα με την αρχή της επιείκειας, όπως ισχύει στην ελληνική έννομη και αποτυπώνεται στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα και του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, η απαξία μιας αξιόποινης πράξης και οι έννομες συνέπειές της μετά την ποινική καταδίκη του προσώπου, ισχύουν για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Τονίσθηκε δε ιδιαιτέρως ότι η διάρκεια της εγγραφής του, δηλ. για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της προβλεπόμενης τριετίας, καθώς και η διατήρηση της εγγραφής του στον ΕΚΑΝΑ μέχρι το έτος 2010, φαίνεται να στερείται της προβλεπόμενης νόμιμης αιτιολογίας.

Από το απαντητικό έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας της ΕΛ.ΑΣ προέκυπτε επίσης ότι η καταχώριση του αναφερομένου στον ΕΚΑΝΑ πραγματοποιήθηκε τέσσερα (4) χρόνια μετά την ποινική του καταδίκη, όταν αυτός ήταν ήδη κάτοχος ισχυρής άδειας διαμονής στην χώρα και δεν είχε κατηγορηθεί ή καταδικαστεί εκ νέου για την ίδια ή οποιαδήποτε άλλη αξιόποινη πράξη. Ειδικότερα η Αρχή μας διεπίστωσε ότι τόσο η εγγραφή του αναφερομένου στον ΕΚΑΝΑ, όσο και η διατήρηση της εγγραφής αυτής είχε ιδιαίτερος δυσμενείς συνέπειες, και συγκεκριμένα την ανάκληση της άδειας διαμονής του από την αρμόδια Διεύθυνση Αλλοδαπών & Μετανάστευσης Δυτικής Αττικής & Πειραιά της Περιφέρειας Αττικής, καθώς και την απόρριψη των αιτημάτων του ίδιου και των προστατευόμενων μελών της οικογένειάς του (συζύγου και τέκνων), τα οποία αντλούν το σχετικό δικαίωμα παραμονής στην χώρα από τη νομιμότητα της διαμονής του αναφερομένου.

Εκτός, όμως, από το θέμα της υπέρβασης των άκρων ορίων της διακριτικής ευχέρειας των αρμοδίων οργάνων και τη νομική βασιμότητα της εγγραφής του αναφερομένου στον ΕΚΑΝΑ, ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ότι και η απορριπτική απόφαση επί του αιτήματός διαγραφής του αναφερομένου στερούταν της προβλεπόμενης νόμιμης αιτιολογίας σύμφωνα με τα ανωτέρω και για τον λόγο αυτό ζήτησε την επανεξέταση της αίτησης διαγραφής του αναφερομένου από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώθηκε από την Δ/ση Αλλοδαπών του Αρχηγείου ΕΛ.ΑΣ ότι σύμφωνα με την με αριθμ. πρωτ. 3/627745-271984/23.03.2009 απόφαση του Διευθυντή της Διεύθυνσης Αλλοδαπών ανακλήθηκε η εγγραφή του αναφερομένου από τον Ε.Κ.ΑΝ.Α. Στο ίδιο έγγραφο η αρμόδια υπηρεσία της ΕΛ.ΑΣ ανέφερε επίσης ότι *«κατόπιν αυτού δεν συντρέχουν σε βάρος του λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας που να δικαιολογούν την ανάκληση ή την μη χορήγηση άδειας διαμονής»*.

_*_*_*_*_*_*_*_*_*_*_